

op.157, *Sega-Nomia* op.70, *Heptaih* op.123, *CA ZACUSCA* op.119, *IRA* op.89, *Zoongs* op.181, *5' of Millenium* op.98, *Game* op. 65 (piesă prin intermediul căreia ansamblul studențesc de percuție și-a dobândit actuala denumire), *Lili-Acul* op.87 și *PIETAS* pentru orchestră de cameră, op. 94, inspirația lui Grigore Leșe personalizând acest conglomerat sonor printr-un emoționant cântec din tipologia funerară.

Deschisă muzical – așa cum era și normal – de către oboistul Dorin Gliga și ansamblul de suflători al lui Liviu Dăneanu, Archaeus (în formula sa de bază – cu Anca Vartolomei, Rodica Dănceanu, Ion Nedelciu, Șerban Novac, Marius Lăcraru, Sorin Rotaru și, bineînțeles, Dorin Gliga), această serată comemorativă i-a adus pe podium, în evoluții de excepție, pe violonceliștii Marin Cazacu și Ștefan Cazacu, violonista Diana Moș, soprana Bianca Manoleanu și pianistul Remus Manoleanu (însoțiți de mai tânărul pianist Roman Manoleanu căruia i-a fost încredințat, de această dată, "rolul" de recitator pentru ultimul opus al lui Dănceanu, *Zoongs*), Bucharest Festival Orchestra – al cărei înzestrat dirijor, Cristian Lupeș, a preluat, într-o ipostază profesională absolut onorantă, conducerea festivalului băcăuan **Zilele Muzicii Contemporane**, apoi Corul PRELUDIUM sub bagheta lui Voicu Enăchescu și, în final, Orchestra Universității Naționale de Muzică dirijată de compozitorul Bogdan Vodă. Datorită lor, această performanță sonoră exclusiv contemporană, ilustrată interpretativ cu aceeași pasiune cu care, invariabil, creatorul Dănceanu își puna în pagină fiecare număr de

predispuie la astm și sufocare. Cel puțin eu mă sufoc de atâta „bruiaj” sonor (zgomot de fond) întreținut de „conductele” media, dar și de canalele audio în care fiecare toarnă indiscret lături muzicale de tot felul, și sufăr totodată de astm alergic la „experimentele” unor compozitori ce își propun să audă ceea ce scriu și nu să scrie ceea ce aud.

O.K.Z: *Se poate vorbi de un succes de public în cazul muzicii noi?*

L.D: Sintagma „succes de public” presupune, nu-i așa, existența unui public. Or, asistența muzicii savante este alcătuită eminent din specialiști. Publicul larg, ca să fiu

foto: Marius Văjoaica

Corul Preludiu

elegant, nu are curajul să „încearcă” gustul muzicii noi. Iar fără de curaj, celelalte toate sunt sortite unei pieiri leucemice, unei schilodiri care nu se poate încheia altfel decât prin anemie pernicioasă și rușinoasă. Se vede treaba că în ziua de azi muzica nu mai constituie un produs al vieții, ci viața însăși este o componentă a unei modalități nefaste de a face muzică.

După ce ani de zile, Liviu Dănceanu – profesor universitar doctor la Universitatea Națională de Muzică din București – a fost președinte de juriu al Concursului „Primăvara Artelor” de la Colegiul Național „George Apostu”, îmi amintesc și citez ce afirma, în același interviu: „Dacă aș fi trăit în zorile Renașterii și aș fi perorat preceptele unui învățământ muzical integralist, neîndoios colegii de la Universitatea din Rotterdam nu m-ar fi ocolit, întorcându-mi respectuos salutul. Și nu-i de mirare, căci muzica făcea parte din quadrivium, alături de aritmetică, astrologie și geometrie. Era, cu alte cuvinte, deprinsă ca un întreg ce desemna cele patru arte matematice, și nu aidoma unei felii vechi de pâine împrăștiată în nenumărate firimituri. (...) Întâmplarea a făcut să fiu contemporan cu o lume ahtiată după hiperspecializare și înregimentată ideii de localizare extremă a câmpului de activitate. Un câmp parcelat cât mai mărunț și ticsit de haturi zdravene, greu de clintit, chiar dacă interdisciplinaritatea, după cum se zice, face posibile unele ocheade în ograda vecinului.

Mi-aș fi dorit un model de tip *happening*. Adică, acel personaj lămuritor care să coboare de la catedră în sală, să părăsească scena și să se amestece în traiul concret al spectatorilor ori să convingă că suntem cu toții osândiți la libertate și la opțiune, iar în componistica muzicală că nu te poți orienta decât printr-un act de curaj, bătând mai curând spre temeritate. Și peste toate că în viață (implicit în creație și mântuire) trebuie să răzbați de unul singur, tu cu tine și cu ființa ta, de multe ori tot atât de necunoscută ție ca și celor

foto: Marius Văjoaica

Orchestra UNMB

opus, s-a metamorfozat într-un eveniment care va rămâne în memoria spectatorilor, la fel cum va rămâne, cu siguranță, și personajul Liviu Dănceanu, succint catalogat de către Adrian Iorgulescu precum „un om al Prezentului”, plecat dintre noi doar... ca să moară puțin...

Loredana BALTAZAR

IN MEMORIAM

Întrebat ce părere are despre atmosfera muzicală din România, într-un interviu pe care ni-l acorda în toamna anului 2009, Liviu Dănceanu răspundea: Trăim într-o ceață densă. Pe de o parte smogul gros, incontinent al muzicilor de divertisment, pe de altă parte, aerul din ce în ce mai rarefiat al muzicilor savante. Una peste alta, e o negură care

din jurul tău. Aș fi vrut să am un prototip (și să fiu un prototip) care să nu povățuiască decât pentru a constrânge să se înțeleagă ceea ce nu-i de amânare ori de refuz, să limpezească gândirea și să trezească din somnolență. Atât și nimic mai mult”.

Am ales să scriu despre muzică și despre Festivalul Internațional „Zilele Muzicii Contemporane”, ediția a XXXII-a, pregătită minuțios de regretatul compozitor născut în 19 iulie 1954 la Roman, decedat la Slănic Moldova în 26 octombrie 2017 deoarece, am dorit să aflu – cei ce nu știu – cât de riguros, tenace și obsedat a fost de munca sa. Poate că dorințele îi vor fi respectate și va avea acea Casă memorială/ de creație menită tinerilor muzicieni, în locul unde și-a sfârșit parcursul.

Compozitor, profesor universitar doctor, dirijor, eseist, Liviu este autor al volumelor de muzicologie: *Eseuri implozive*, *Cartea cu instrumente*, *Cartea cu dansuri*, *Introducere în epistemologia muzicii*, *Anotimpurile muzicii*, *De 20 de ori Archaeus*, *Estetica muzicală*, a unor scrieri precum *Mesaje@de.dragoste* și a ultimei cărți, *Grav - Acut*. A scris sute

de articole, pe care le-a publicat în revista *Ateneu* - unde colabora de 34 de ani și la *România literară*, unde a început să scrie după Revoluție.

Liviu Dănceanu a înființat ansamblul *Archaeus* în anul 1985. A mers cu acest ansamblu în 25 de țări și 200 de orașe, în turnee europene și americane, a compus 181 de lucrări pentru diferite formații camerale, orchestrale, vocale, a susținut nenumărate conferințe, clase de master, în Germania, SUA, Italia, Franța, Rusia, Spania în care a explicat atât feluritele experimente contemporane, cât și modul lor de interpretare.

Liviu Dănceanu - fondator al primului festival de muzică nouă, membru al „The European Conference Promoters of new music” (ECPNM), a slujit muzica contemporană, pe care a cunoscut-o în profunzime, neegalat de nimeni. Palierul practic a fost dublat de cel teoretic, de o cunoaștere a formelor, stilurilor, expresiei de exprimare în muzica contemporană pe care le-a studiat cu mari muzicieni - de ar fi să-i amintim numai pe: Ștefan Niculescu, Aurel Stroe, Iannis Xenaxis, Włodzimierz Kotoński și Paul Patterson - dar și de o pasiune căreia și-a dedicat întreaga viață. Avea dreptate, „în viață trebuie să răzbați de unul singur”.

Festivalul Internațional „Zilele Muzicii Contemporane” din acest an, 3-7 octombrie, a fost tribut, omagiu lui Liviu Dănceanu, compozitor și om de muzică ce

nu trebuie amintit și prețuit doar cu ocazia unui festival. Memoria trebuie păstrată, vie.

Prima seară a debutat cu *Orestia II*, *Choeforele* lui Aurel Stroe. Era 3 octombrie, la zece ani de la dispariția fizică a autorului celebrei *Trilogii* inspirate de Eschil.

Așadar, în anul Centenarului, un performant ansamblu din Timișoara, condus de Iulian Rusu, ne-a cucerit cu ofranda lui Aurel Stroe. A urmat concertul orchestrei băcăuane, dirijată de Ovidiu Bălan, cu *Nord-Sud* de Dănceanu, *Simfonia a II-a Opus Dacicum* de Niculescu (decedat în 2008) și *Ipostaze III* pentru violoncel (solist Mircea Marian) de Iorgulescu. Înaintea concertului a fost lansată cartea *Relief armonice - Sub semnul lui Jora*. Pagini monografice pe care le-am gândit și scris, la 60 de ani de existență a Filarmonicii băcăuane. Lucrarea a fost prezentată de managerul Filarmonicii, Pavel Ionescu, Dumitru Brăneanu - președintele Filialei Uniunii Scriitorilor din Bacău și prof. univ. dr. Ioan Dănilă - președintele Fundației Vasile Alecsandri.

Ansamblul *Archaeus*, condus de Mircea Pădurariu a interpretat lucrări de Liviu Dănceanu. Penultima seară de Festival a reunit *Duo* Diana Moș - vioară, Mihai Mănuțiu - pian și *Trio Contraste*.

Finalul, duminică, a reunit două formații: *Ansamblul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău*: Natalia Bodnariuc, Olga Vlaicu, Ana Maria Sirbu, Sergiu Mușat și *Ansamblul Game*, condus de percuționistul Alexandru Matei.

Să rememorăm cuvintele enesciene: „Pentru moment, tot ce mi-a rămas ca forță și energie, le consacru pentru creațiunile mele muzicale cu care am înțeles să slujesc neamul nostru românesc”.

Enescu a merit lăcașul de cultură de la Tescani creatorilor, fie ei

muzicieni, scriitori, pictori, sculptori. Spațiu mirific unde a fost exilat Andrei Pleșu.

Îmi amintesc de una din întâlnirile noastre și de planurile compozitorului Liviu Dănceanu.

Doru Kalmuski - prozatorul omagiat în toamna aceasta în Conacul de la Tescani, îi spunea: *Sunetul muzical e cea mai perisabilă mărturie a realității. Nu știu cum se face că doar acest derizoriu perisabil e în măsură să trezească din somn absolutul*.

În *Radiografia unui destin artistic*, lucrare din 1997, editată de Muzeul Județean de Artă Bacău, autorul - care a fost muzeograf-conservator la Casa Nicu Enea și la Casa memorială Bacovia - leagă cu fire văzute sau bănuite - toate aceste spirite creatoare. Nicu Enea, George Bacovia, George Enescu, triunghi de aur al spiritualității locului, la care se adaugă și Tristan Tzara. O să cităm doar: „Tragedia greacă antică este în percepția lui Enescu un univers constant românesc transfigurată de o glisare a suferinței eterne în motive și particularități specifice poporului român. Spiritul muzicii folclorice românești este mereu prezent în *Oedip*. Păstorul apare în moment de vârf, doinește trist din flaut și cântece vechi românești decorează drama antică. O uriașă respirație mitologică în transparențe de colindă premioritică animă scenele de grup, peste toate plutind nimbul aspirației către absolut.”

Ozana KALMUSKI ZAREA